

MUHANDISLIK

& IQTISODIYOT

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

No3

2026
MART

Milliy nashrlar

OAK: <https://oak.uz/pages/4802>

05.00.00 – Texnika fanlari

08.00.00 – Iqtisodiyot fanlar

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB™
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

OpenAIRE

ROAD

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

BASE

Crossref

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

ISSN: 3060-463X

РЭУ.РФ
РОССИЙСКИЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ Г.В. ПЛЕХАНОВА
ТАШКЕНТСКИЙ ФИЛИАЛ

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Elektron nashr, 2026-yil, mart.

Bosh muharrir:

Zokirova Nodira Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, DSc, professor

Bosh muharrir o'rinbosari:

Shakarov Zafar G'afarovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori, PhD, dotsent

Tahrir hay'ati:

Abduraxmanov Kalendar Xodjayevich, O'z FA akademigi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Sharipov Kongratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori, professor

Maxkamov Baxtiyor Shuxratovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shaumarov Said Sanatovich, texnika fanlari doktori, professor

Turayev Bahodir Xatamovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Allayeva Gulchexra Jalgasovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Arabov Nurali Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Maxmudov Odiljon Xolmirzayevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Xamrayeva Sayyora Nasimovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bobonazarova Jamila Xolmurodovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Irmatova Aziza Baxromovna, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Bo'taboyev Mahammadjon To'ychiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Shamshiyeva Nargizaxon Nosirxuja kizi, iqtisodiyot fanlari doktori, professor,

Xolmuxamedov Muhsinjon Murodullayevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Xodjayeva Nodiraxon Abdurashidovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Amanov Otabek Amankulovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Qurbonov Samandar Pulatovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Zikriyoyev Aziz Sadulloyevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Tabayev Azamat Zaripbayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sxay Lana Aleksandrovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Ismoilova Gulnora Fayzullayevna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Djumaniyazov Umrbek Ilxamovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kasimova Nargiza Sabitdjanovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent

Kalanova Moxigul Baxritdinovna, dotsent

Ashurzoda Luiza Muxtarovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Sardor Begmaxmat o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sharipov Botirali Roxataliyevich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor

Tursunov Ulug'bek Sativoldiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Bauyetdinov Majit Janizaqovich, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti dotsenti, PhD

Botirov Bozorbek Musurmon o'g'li, Texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Sultonov Shavkatjon Abdullayevich, Kimyo fanlari doktori, (DSc)

Jo'raeva Malohat Muhammadovna, filologiya fanlari doktori (DSc), professor.

Yusupov Maxamadamin Abduxamidovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor

Kalonova Moxigul Baxritdinovna, iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi (DSc), professor.

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Norboyev Odil Abrayevich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Nasimov Dilmurod Abdulloyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Mirzayev Kulmamat Djanzakovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Karimova Nilufar Sadirdin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Pardaev Umidjon Uralovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

muhandislik & iqtisodiyot

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

- 05.01.00 – Axborot texnologiyalari, boshqaruv va kompyuter grafikasi
- 05.01.01 – Muhandislik geometriyasi va kompyuter grafikasi. Audio va video texnologiyalari
- 05.01.02 – Tizimli tahlil, boshqaruv va axborotni qayta ishlash
- 05.01.03 – Informatikaning nazariy asoslari
- 05.01.04 – Hisoblash mashinalari, majmualari va kompyuter tarmoqlarining matematik va dasturiy ta'minoti
- 05.01.05 – Axborotlarni himoyalash usullari va tizimlari. Axborot xavfsizligi
- 05.01.06 – Hisoblash texnikasi va boshqaruv tizimlarining elementlari va qurilmalari
- 05.01.07 – Matematik modellash
- 05.01.11 – Raqamli texnologiyalar va sun'iy intellekt
- 05.02.00 – Mashinasozlik va mashinashunoslik
- 05.02.08 – Yer usti majmualari va uchish apparatlari
- 05.03.02 – Metrologiya va metrologiya ta'minoti
- 05.04.01 – Telekommunikatsiya va kompyuter tizimlari, telekommunikatsiya tarmoqlari va qurilmalari. Axborotlarni taqsimlash
- 05.05.03 – Yorug'lik texnikasi. Maxsus yoritish texnologiyasi
- 05.05.05 – Issiqlik texnikasining nazariy asoslari
- 05.05.06 – Qayta tiklanadigan energiya turlari asosidagi energiya qurilmalari
- 05.06.01 – To'qimachilik va yengil sanoat ishlab chiqarishlari materialshunosligi
- 05.08.03 – Temir yo'l transportini ishlatish
- 05.09.01 – Qurilish konstruksiyalari, bino va inshootlar
- 05.09.04 – Suv ta'minoti. Kanalizatsiya. Suv havzalarini muhofazalovchi qurilish tizimlari
- 10.00.06 – Qiyosiy adabiyotshunoslik, chog'ishtirma tilshunoslik va tarjimashunoslik
- 10.00.04 – Yevropa, Amerika va Avstraliya xalqlari tili va adabiyoti
- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati

Ma'lumot uchun, OAK

Rayosatining 2024-yil 28-avgustdagi 360/5-son qarori bilan "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etishga tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga texnika va iqtisodiyot fanlari bo'yicha "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali ro'yxatga kiritilgan.

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz:

1. Toshkent shahridagi G.V.Plexanov nomidagi Rossiya iqtisodiyot universiteti
2. Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti
3. Toshkent irrigatsiya va qishloq xo'jaligini mexanizatsiyalash muhandislari instituti" milliy tadqiqot universiteti
4. Islom Karimov nomidagi Toshkent davlat texnika universiteti
5. Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot texnologiyalari universiteti
6. Toshkent davlat transport universiteti
7. Toshkent arxitektura-qurilish universiteti
8. Toshkent kimyo-texnologiya universiteti
9. Jizzax politexnika instituti

MUNDARIJA

KORXONALARDA ICHKI AUDIT TIZIMINING BOSHQARUV QARORLARI QABUL QILISHDAGI O'RNI	24
Mexmonaliyev Ulug'bek Erkinjon o'g'li	
FISKAL SIYOSAT SAMARADORLIGI VA SOLIQ TUSHUMLARI DINAMIKASI: O'ZBEKISTON MISOLIDA ILMIY TAHLIL	30
Abduraimova Nigora Abdugapparovna	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI KELITIRIB CHIQUARUVCHI ASOSIY OMILLAR HAMDA IQTISODIYOTGA TA'SIRI	37
Toxtabayev Oybek Odilovich	
QISHLOQ XO'JALIGI OZIQ-OVQAT SANOATI KORXONALARIDA ZAMONAVIY BOSHQARUV	42
Rasulova Muxabbat Teshabayevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
O'ZBEKISTON GLOBAL-IQTISODIY RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING O'RNI	48
Kuvatova Oliya Sheraliyevna	
QURILISH SANOATIDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING IQTISODIY MOHIYATI VA ULARNI KAPITAL BOZORI INSTRUMENTLARI ORQALI MOLİYALASHTIRISH IMKONIYATLARI.....	54
Igitov Jurabek Kuzibekovich	
IQTISODIY ISLOHOTLAR DAVRIDA TIJORAT BANKLARINING INVESTITSIYA FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISHNING OMILLARI	61
Yangiboyev F.B.	
TIJORAT BANKLARIDA MUAMMOLI KREDITLARNI ERTA ANIQLASH VA BOSHQARISHNING INTEGRATSIYALASHGAN RISK-INDEKS MODELİ	68
Kalandarov Abdulla Baxtiyorovich, Rajabov Shoxrux Suvon o'g'li	
RUX VA QO'RG'OSHINNI SELEKTIV AJRATIB OLISHNI KOMBINATSIYALASH TEXNOLOGIYASI VA NAZARIYASI.....	74
Eshonqulov Uchqun Xudaynazar o'g'li, Haqberdiyev Dilshod Qodir o'g'li	
UY-JOY QURILISHI HAJMINI UZOQ MUDDATLI PROGNOZLASHDA EKONOMETRIK MODELLASHTIRISH USULLARINI TAKOMILLASHTIRISH	81
Qidirniyazov Ajiniyaz Sherniyazovich	
O'ZBEKISTONDA BOG'DORCHILIKNI RIVOJLANTIRISHDA IQLIM VA TABIIY OFATLAR NATIJASIDA YETKAZILDAN TALOFATLARNI DAVLAT TOMONIDAN KOMPENSATSIYA QILISH MEKANIZMI.....	85
Sattorov Orifjon Boymurodovich	
AHOLI MOLİYAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH ORQALI YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISH MEKANIZMLARI.....	90
Abdug'aniyev Uchqun Habibulla o'g'li	
O'ZBEKISTON QURILISH SANOATIDA KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING RIVOJLANISH DINAMIKASI VA TENDENSIYALARI	96
Musaeva Aynura Abayxolievna	
THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF SOCIAL INFRASTRUCTURE TRANSFORMATION IN THE CONTEMPORARY ENVIRONMENT.....	104
Normurodov Khusan Eshmakmatovich	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARINING INVESTITSION FAOLLIGINI BAHOLASH YO'LLARI	108
Begamov S.X.	
DEBITORLIK QARZLARINING STRATEGIK BOSHQARUV HISOBINI TASHKIL QILISH YO'NALISHLARI	112
Normatova Gulmira Xayrullaevna	

SOLIQLARNI PROGNOZLASH METODOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH AMALIYOTI TAHLILI.....	118
Ergashov Jamshid Ashurovich	
MEHNAT XARAJATLARI HISOB: NAZARIY ASOSLAR, USULLAR VA BOSHQARUVDA AHAMIYATI.....	126
Tulyaganov Abdumalik Abdiraximovich	
KORPORATIV XIZMATLARNING BANK FOYDASIGA TA'SIRI: KOMISSION VA FOIZLI DAROMADLAR TAHLILI	131
Qurbonov Abror Abdullayevich	
TIJORAT BANKLARIDA MUAMMOLI KREDITLARNI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHNING INSTITUTSIONAL VA TASHKILY MEXANIZMLARI	136
Djamalov G'ofir Oribjanovich	
OCHIQLIK INDEKSI VA KORRUPSIYAGA QARSHI KURASH SAMARADORLIGI: O'ZBEKISTON TAJRIBASINING INSTITUTSIONAL TAHLILI	144
Dilshod Pulatov, Uchqun Abdug'aniyev	
DUNYO SUG'URTA KOMPANIYALARINING MOLIVAVIY HOLATI VA NATIJALARI TAHLILI	153
Alimov Baxodir Batirovich	
QISHLOQ HUDUDLARIDA XIZMAT KO'RSATISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI.....	160
Yuldashova Nilufar Ziyabayevna	
QURILISH TASHKILOTLARIDA BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING INNOVATSION USULLARI	164
Muxibova Guli Yarkinovna, Sharifxodjayeva Odina Ulug'bek qizi	
AXBOROT-RESURS MARKAZLARINING TALIM JARAYONIGA TA'SIRINI BAHOLASH	168
Pirmedova Xayitgul Muxammedovna	
IJTIMOY HIMOYA QAMROVINI KENGAYTIRISH MEXANIZMLARI: XALQARO TAJRIBA VA INSTITUSIONAL YONDASHUVLAR	173
Bafoyev Farrux Jo'raqulovich	
KORXONALARDA AI-DRIVEN "DECISION SUPPORT SYSTEMS" (DSS)NI JORIY ETISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI	181
Mardanova Ra'no	
STRENGTHENING THE FINANCING OF FAMILY-OWNED ENTERPRISES IN UZBEKISTAN THROUGH BANK CREDIT	186
Baymuratova Zina Aqilbekovna, Ibadullaeva Asal Ulugbek qizi	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA DAVLAT BOSHQARUV TIZIMLARINI RAQAMLASHTIRISH	192
Aytmuratov Qutlimurat Jalgasovich	
ATTRACTING INVESTMENTS FROM FINANCIAL MARKETS AND FACTORS INFLUENCING THE INCREASE OF THEIR ATTRACTIVENESS	196
Kholov Sherali Akhrorboyevich	
MARKAZIY OSIYODA TRANSCHEGARAVIY SUV RESURSLARINI BOSHQARISH VA ADOLATLI TAQSIMLASHNING NAZARIY-HUQUQIY ASOSLARI.....	200
Matkarimov Mansur	
XALQARO XIZMATLAR SAVDOSIDA TIBBIY TURIZMNING IQTISODIY AHAMIYATI.....	206
Farxodova Shohnova Umidbek qizi	
BANK XIZMATLARI SIFATINI BAHOLASHNING KO'P OMILLI INDIKATORLARI TIZIMI	213
Ibroximov Iloxomjon Shavkatjon o'g'li	
SANOAT KORXONALARINI IQTISODIY FAOLIYATINI OPTIMALLASHTIRISH YO'LLARI	219
Tillayeva Barno Ramiziddinova	
NOTIJORAT TASHKILOTLAR FAOLIYATIDA AUDITORLIK TEKSHIRUVI VA AUDITORLIK HISOBOTLARINING O'ZIGA XOSLIGI	224
Xolmirmayev Ulug'bek Abdulazizovich, Ubaydullayev Toxirjon Abdullajanovich	

ЦИФРОВЫЕ ИНСТРУМЕНТЫ РЕИНТЕГРАЦИИ ВОЗВРАЩАЮЩИХСЯ ТРУДОВЫХ МИГРАНТОВ: МЕЖДУНАРОДНАЯ ПРАКТИКА И ВОЗМОЖНОСТИ ДЛЯ КЫРГЫЗСТАНА.....	230
<i>Амантурова Дилбара Кыдыкбековна</i>	
РОЛЬ ПРОФЕССИОНАЛЬНО-ОРИЕНТИРОВАННОЙ ЛЕКСИКИ В ЯЗЫКОВОЙ ПОДГОТОВКЕ ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ ТЕХНИЧЕСКОГО ПРОФИЛЯ.....	237
<i>Асрарова М.У.</i>	
О СКОРИНГОВЫХ МЕТОДАХ ЭКСПРЕСС-АНАЛИЗА ДОХОДНОСТИ АКЦИЙ УЗБЕКСКИХ ЭМИТЕНТОВ.....	242
<i>Ирмухамедова Муслима Дилшодовна</i>	
UY-JOY QURILISHIDA ESKROU MEXANIZMLARINI JORIY ETISH ORQALI INVESTITSION XAVFSIZLIK VA MOLIVAVIY SHAFFOFLIKNI TA'MINLASH	247
<i>Karimov Inomjon Ortikbaevich</i>	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA KICHIK BIZNESNING RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MASALALARI	254
<i>Kamoliddinov Ilhomjon Muxammadjonovich, Kobilov Murod Vakkosovich</i>	
TIJORAT BANKLARI RAQOBATBARDOSHLIGINING MOLIVAVIY BARQARORLIK KO'RSATKICHLARIGA TA'SIRINI BAHOLASH.....	259
<i>Axmedov Toxirjon Xasanjon o'g'li</i>	
SANOAT KORXONALARI IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA ENERGETIKA VA ISHLAB CHIQARISH SALOHİYATINING ROLI	264
<i>Tursunxo'jayev Sardor Jamoliddin o'g'li</i>	
TIJORAT BANKLARIDA KOMPLAENS-NAZORAT TIZIMI ORQALI RISKLARNI SAMARALI BOSHQARISH	270
<i>Fayziyev Sherzod Djunaydilloyevich</i>	
СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ УПРАВЛЕНИЯ БАНКОВСКИМИ РИСКАМИ И СТРАХОВАНИЯ ФИНАНСОВЫХ ОПЕРАЦИЙ В УСЛОВИЯХ РАЗВИТИЯ ДИСТАНЦИОННОГО БАНКИНГА В ХОРЕЗМСКОЙ ОБЛАСТИ.....	275
<i>Бахтиёров Худайберган Хамдам угли</i>	
DOIMIY BO'LMAGAN KUCH TA'SIRIDA DEFORMATSIYALANUVCHAN STANDART CHIZIQLI QATTIQ MODEL ISHLAB CHIQISH VA SONLI TAHLIL QILISH.....	282
<i>Ahmadov Ilhom Aktam o'g'li, Isomova Sabohat Islom qizi</i>	
YOUTH ENTREPRENEURSHIP AS A FACTOR OF STRUCTURAL ECONOMIC TRANSFORMATION IN UZBEKISTAN.....	290
<i>Isakjanova Saboxat Muhamedovna</i>	
МОДЕЛИРОВАНИЕ САМОВОЗБУЖДЕНИЕ НЕЯВНОПОЛЮСНОГО СИНХРОННОГО ГЕНЕРАТОРА ПРОДОЛЬНО-ПОПЕРЕЧНОГО ВОЗБУЖДЕНИЯ	298
<i>Пирматов Нурали Бердиёрович, Бекишев Аллаберген Ергашевич, Бердиёров Улугбек Нурали угли, Бердиёров Улмасбек Нурали угли</i>	
YURTIMIZDAGI EKOLOGIK SOF YOG'OCH MATERIALLARIDAN TAYYORLANGAN ORAYOMA KONSTRUKSIYALARINING CHO'ZILISHGA QARSHILIGI	305
<i>Yunusaliyev Elmurod Muhammadyaqubovich, Toshpulatov Ilhomjon Baxtiyorovich</i>	
AYDAR-ARNASOY KO'LLAR TIZIMINING SHAKLLANISH BOSQICHLARI VA ZAMONAVIY EKOLOGIK MUAMMOLARI	311
<i>Aminov Hamza Husanovich, Madrimov Rajabboy Masharipovich, Xamdullayeva Aziza Baxtiyor qizi</i>	
EXPLAINABLE AI YORDAMIDA SOC UCHUN TUSHUNTIRILADIGAN KIBERXAVF ANIQLASH TIZIMINI ISHLAB CHIQISH	318
<i>N.N. Jo'rayev, A.Sh. Juraboyev</i>	
QUYOSH FOTOELEKTRIK MODULLARINI SUV YORDAMIDA TOZALASH VA SOVITISH USULLARI TAHLILI	324
<i>Ibragimov Umidjon Hikmatullayevich, Qodirov Jobir Ro'zimatovich, Izomov Shahzod Niyoz o'g'li, To'yumurodov Quvonchbek Sherzod o'g'li</i>	

RAQAMLI TEKNOLOGIYALARNING QURILISH SOHASIGA INTEGRATSIYASI: ILG'OR XALQARO TAJRIBA	332
Fayziyeva Gulnoza Abdurahmonovna	
ФАКТОРЫ НАЛОГОВОЙ КУЛЬТУРЫ И ИХ ВЛИЯНИЕ НА СОБИРАЕМОСТЬ НАЛОГОВ: СОЦИОЛОГИЧЕСКИЙ И ЭКОНОМИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ	339
Хакимова Ситора Ильёсжон кизи, Муталова Дилором Махамаджановна	
ИННОВАЦИОННЫЕ МЕТОДЫ ЭКСПЕРТНОГО ПРОГНОЗИРОВАНИЯ КОМПЕТЕНЦИЙ В ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ	345
Л.А. Кадырова, Б. Н. Эгамов	
ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASIDA SUG'URTA BOZORINING TUZILISHI TAHLILI	350
G'ozdiyeva Aziza Abdusalomovna	
MINTAQALARDA INNOVATSION FAOLIYATNI MOLİYALASHTIRISH MANBALARINI DIVERSIFIKATSIYA QILISH MASALALARI	358
Xamrayev Quvvat Iskandarovich	
KONTEYNERLI TASHUVLARNING JORIY HOLATI, MAVJUD MUAMMOLAR VA RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	366
Samatov G'affor Alloqulovich, Xolmatov Bekzod Nurmatovich, Toxirov Maxmudjon Murodjon o'g'li, Absattarov Isomiddin Xotam o'g'li	
KICHIK BIZNES KORXONALARIDA ISHLAB CHIQRISH OMILLARI BO'YICHA NOMUVOFIQLIKNI ANIQLASH VA BARTARAF ETISH MEXANIZMI	381
Kaypnazarova Gulshad Xojamuratovna	
TASHQI SAVDO BALANSINI MUVOZANATLASHTIRISH: NAZARIY VA AMALIY JIHATLAR	386
Rahimov Eshmurod Normurodovich, Misliddinov Ikromjon Kamoliddin o'g'li	
SIFATLI TIBBIY XIZMAT KO'RSATISH VA AHOLIGA QAMROVNI TA'MINLASHDA BOSHQARUV QARORLARINING AHAMIYATI	391
Satvoldiyev Ulugbek Kamilovich	
SUN'IY INTELLEKT TIZIMLARIDA GIPERPARAMETRLARNI MATEMATIK OPTIMALLASHTIRISH USULLARI	396
Husan Arziqulov Normurod o'g'li	
ENHANCING THE SERVICE SECTOR AS A MEANS OF CREATING EMPLOYMENT IN TOURISM INFRASTRUCTURE	401
Zarikeev Rasul Polatovich	
EXPANDING BANK CREDIT OPPORTUNITIES FOR FAMILY-OWNED ENTERPRISES IN UZBEKISTAN	406
Isakov Janabay Yakipbaevich	
BANKS' BROKERAGE AND ADVISORY SERVICES IN FACILITATING SECURITIES TRANSACTIONS AND IMPROVING MARKET LIQUIDITY	412
Isakov Isobek Janabay uli	
АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ МЕХАНИЗМОВ ФИНАНСИРОВАНИЯ ВНЕШНЕЙ ТОРГОВЛИ	416
Ибрагимов Мансур Ахметович	
ОПТИМИЗАЦИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ЛОГИСТИЧЕСКИХ ПРОВАЙДЕРОВ В УСЛОВИЯХ ПОСТРОЕНИЯ НОВЫХ ЦЕПЕЙ ПОСТАВОК	421
Маннапова Феруза Фахриддин кизи	
ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASIDA ISLOM MOLİYASINI HUQUQIY TARTIBGA SOLISH VA INSTITUSIONAL ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	428
Isroilov Obid Olimjonovich	
OZIQ-OVQAT BOZORI KON'YUNKTURASINI BAHOLASHDA KO'P OMILLI REGRESSIYA MODELINING SAMARADORLIGI	433
Abduraxmonov Adxamjon Sultonboyevich	

AHOLI TURMUSH TARZINI YAXSHILASHNING ISTIQBOLLARI.....	438
Djuraeva Didora Sobirjonovna	
ZAMONAVIY MOLIVAVIY INFRATUZILMANING INSTITUSIONAL ASOSLARI: TO'LOV TIZIMLARI NAZARIYASI VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI	441
Toshniyozov Sherali Kamoliddinovich	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RAQAMLI MENEJMENT VA SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA STRATEGIK BOSHQARUVNI TAKOMILLASHTIRISH	449
Zayavitdinova Nafisa Muxammadovna	
CORPORATE GOVERNANCE, FDI, AND URBANIZATION IN THE GREEN ECONOMIC TRANSFORMATION OF UZBEKISTAN	454
Ablaeva Valentina	
FEMALE ENTREPRENEURSHIP AND MICRO-ENTERPRISE DEVELOPMENT	460
Dilafuz Kuchkorova	
LEGIRLANGAN PO'LATLARDAN TAYYORLANGAN PROKATLASH JO'VALARINI CHIDAMLILIGINI OSHIRISH UCHUN TERMIK PUXTALASH TEXNOLOGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH	466
Saydumarov Botir Muradovich, Berdiyev Darob Murotovich, Tashmatov Ravshan Qobilovich	
SHAMOL TURBINASINING IKKI TOMONLAMA TA'MINLANADIGAN ASINXRON GENERATORI O'TKINCHI JARAYONLARINING TAHLILI	471
Bekishev Allabergen Yergashevich, Kurbonov Najmiddin Abduxamidovich, Yunusov Obidxon Abdivait o'g'li, Jo'rayev Doston Majid o'g'li	
TIJORAT BANKLAR FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI.....	479
Babaxanova Dildora Rustamovna	
RAQOBAT USTUNLIGIGA ERISHISHDA ZAMONAVIY MARKETING TEXNOLOGIYALARINI QO'LLASH	485
Meliqulov Abduhalil Norinovich	
JAMOAT AHAMIYATIGA EGA TASHKILOTLAR TOIFASIGA KIRITISH MEZONLARI, ULARNING MOLIVAVIY HISOBOTLARI VA AUDITIGA QO'YILADIGAN TALABLAR.....	490
Shodiyev Murodjon Bakirovich	
EFFICIENCY OF IMPROVING THE IT SERVICES EXPORT	494
Uzakov Ortik Shaymardanovich	
CHORVACHILIKDA ILK VETERINARIYA XIZMATI TARIXI: QADIMGI O'ZBEKISTON MISOLIDA.....	499
Sayfudinova Djamila Badridinovna	
AHOLINI IJTIMOYIY HIMOYALASH TIZIMINI BOSHQARISHGA BAG'ISHLANGAN DASTLABKI ILMIY QARASHLARNING SHAKLLANISHI VA ULARNING TAHLILI	503
Xamroyev Anvar Ashurovich	
AHOLINING MOLIVAVIY SAVODXONLIGINI RIVOJLANTIRISH OMILLARI HAMDA MOLIVAVIY TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING IQTISODIY AFZALLIKLARI.....	508
A.A.Abduvoxidov	
NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASALARINING MOLIVAVIY HOLATINI KOMPLEKS BAHOLASH VA IQTISODIY SAMARADORLIGINI TAHLIL QILISH	518
Turmanqulov Norpo'lat Sa'dullayevich	
PERFORMANCE APPRAISAL FAIRNESS AND EMPLOYEE OUTCOMES IN UZBEKISTAN'S EDUCATIONAL INSTITUTIONS: A QUANTITATIVE INVESTIGATION	525
Farida Nishanova	
SANOAT KORXONALARIDA SIFAT BOSHQARUVI TIZIMLARINING ISHLAB CHIQARISH JARAYONIGA TA'SIRI	535
O'.M. Baytanov	

DIGITAL METHODS FOR MONITORING HAND HYGIENE AND AUTOMATIC NAIL SEGMENTATION USING COMPUTER VISION TECHNOLOGIES	540
Shavkat Shukhratovich Azimov, Temurbek Zokir Ugli Daminov, Durdona Nurjonovna Rasulova, Dilorom Umrzakovna Nalibaeva	
MATLAB-BASED OPTIMIZATION OF METHANE FEED INTAKE IN A GTL PLANT FOR SYNTHETIC FUEL PRODUCTION.....	545
U.T. Beshimov, U.R. Azamatov, A.G. Makhsumov, E.E. Mashaev	
НЕОБХОДИМОСТЬ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ОПТИМАЛЬНОГО ИНВЕСТИЦИОННОГО ВЛОЖЕНИЯ В СОЦИАЛЬНО-ЗНАЧИМЫХ ИННОВАЦИОННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ	554
Зайналов Ж.Р. , Абдуллаева С.Ш., Нурмухамедов А.М.	
INFORMATIKA FANINI O'QITISHDA ONLAYN TEST VA AVTOMATIK BAHOLASH TIZIMLARI: INNOVATSION METODLAR, ZAMONAVIY YONDASHUVLAR VA DOLZARB MUAMMOLAR TAHLILI	561
Nasriddinov Zaynoddin Xusniddin o'g'li, Sayidov Nozimjon Abdunosirovich	
SERVOMOTORLARNING XARAKTERISTIKALARI	565
Pirmatov Nurali Berdiyrovich, Egamov Akmal Mamarasulovich, Mamarasulov Nodir Akmal o'g'li	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI BOSHQARISHNING TASHKILIIY-IQTISODIY MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	572
O'rinov Komiljon Kozimovich	
MAISHIY XIZMAT KO'RSATISHDA SIFAT NAZORATINI OSHIRISHNI RAQAMLASHTIRISH YO'LLARI.....	576
Meliyev X.T.	
INVESTIGATION OF THE EFFICIENCY OF FATS AND OILS REMOVAL FROM WASTEWATER GENERATED BY PUBLIC CATERING ENTERPRISES	585
Durdona Obutjonova, Xayrullo Ibroximov, Ahmadjon Ibadullaev, Umar Chorshanbiev, Babaev Askar	
INSON KAPITALINING IQTISODIY MAZMUNI, UNI MOLIALASHTIRISH MEXANIZMLARI VA O'ZBEKISTONDA RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	591
Ismailova Gulruh Faxriddinovna	
HUDUDLARDA MOLIAVIY INKLYUZIVLIKNI RIVOJLANTIRISH VA AHOLINING MOLIAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH MUAMMOLARI.....	596
Azlarova Mushtariybegim Abror qizi	
NORASMIY BANDLIK VA DAROMADLARNI SOLIQQA TORTISHDA SOLIQ IMTIYOZLARIDAN FOYDALANISH TAHLILI	600
Bozorova Ozoda Raximovna	
DAVLAT KORXONALARINI OMMAVIY JOYLASHTIRISH (IPO) ORQALI XUSUSIYLASHTIRISHNING DOLZARB MASALALARI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI ("UZAUTO MOTORS" VA "O'ZBEKTELEKOM" AJ MISOLIDA).....	605
Razikov Ulug'bek Zaripovich	
QURILISHDA INNOVATSION FAOLIYAT TUSHUNCHASI VA TURLARI	611
B.K.Abdusamatov, I.A.Yusupov	
ИССЛЕДОВАНИЕ МЕТОДОВ ЗАКРЕПЛЕНИЯ ПОДВИЖНЫХ ПЕСКОВ И ЭФФЕКТИВНОСТИ ЗАЩИТНЫХ ЛЕСНЫХ ПОЛОС ВДОЛЬ ЖЕЛЕЗНЫХ ДОРОГ	615
Лесов Кувандык Сагинович, Хуршида Абдимуминовна	
SURXONDARYO VILOYATI TUMANLARIDA INVESTITSIIYA MUHITINI YAXSHILASH OMILLARI.....	621
Qosimova Nodira Saidovna	
QISHLOQ XO'JALIGI ISHLAB CHIQARISH XARAJATLARINI OPTIMALLASHTIRISH VA RENTABELLIKNI OSHIRISH STRATEGIYALARI (ANDIJON VILOYATI MISOLIDA)	627
Sanjarbek Sotvoldiyev Dilshodbek o'g'li, Qodirov Zohidjon Eraliyevich	

YIRIK KORXONALARDA SOLIQ NAZORATI TEKSHIRUVLARIGA OID ILMIY TALQINLARNING TAHLILI.....	632
Qo'shaqov Asrorjon Nematjonovich	
QUYOSH ISSIQXONALARIDA QUYOSH ENERGETIK QURILMALARIDAN FOYDALANISH USULLARI VA TEXNIK YECHIMLARI	640
Komilova Nodira Abdirahmon qizi	
IT-KORXONALARIDA INVESTITSIYA VA EKSPORTNI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI TAHLILI.....	648
Uzaqov Ortik Shaymardanovich	
O'ZBEKISTON IQTISODIY RIVOJLANISHIDA XALQARO MOLIYA INSTITUTLARI ISHTIROKIDA AMALGA OSHIRILAYOTGAN LOYIHALAR TAHLILI	655
Rasulova Dilfuza Valiyevna	
СТРУКТУРНЫЕ ОСОБЕННОСТИ И ФАКТОРЫ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ ПОДОТРАСЛЕЙ ПИЩЕВОЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ УЗБЕКИСТАНА.....	666
Уролова Севара Бехзод кизи	
MAHALLIY BUDJETLARNI SHAKLLANTIRISH VA TAQSIMLASH JARAYONIDA FUQAROLAR ISHTIROKI: SO'ROVNOMA NATIJALARI ASOSIDA TAHLIL	672
Shukurova Parizod, Soatova Nodira Boboxonovna	
TRANSPORT SOHASIDA DASTURIY BUDJETLASHTIRISH: XORIJIY TAJRIBA.....	677
Mirzayeva Dildora Inomovna, Alijonov Ahadjon Hasanboy o'g'li	
BOSHQARUV ETIKASINING ZAMONAVIY BIZNESDA TUTGAN O'RNI VA RIVOJLANISH YO'NALISHLARI	686
Suyunov Dilmurod Xolmurodovich, Qodirov Tuyg'un Uzoqovich	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISHDA RAQAMLI INNOVATSION-TEKNOLOGIYALARNI QO'LLASH YO'NALISHLARI	694
Sh.A.Sultonov	
MINTAQAVIY INVESTITSION SIYOSATNI TAKOMILLASHTIRISHDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK MODELLARINING ROLI	700
Qobilov Anvar Eshpo'latovich	
MASHINASOZLIKDA DETALLARNI SARALAB YIG'ISHNING AFZALLIGI VA AHAMIYATI	705
Baxramov Faxridin Xuzriddinovich, Abdixamidov Nurbek Ural o'g'li, Abdullayev Djura Xudoyorovich	
ТРАНСФОРМАЦИЯ МЕХАНИЗМОВ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ СТРОИТЕЛЬНЫХ ОРГАНИЗАЦИЙ УЗБЕКИСТАНА В УСЛОВИЯХ ВНЕДРЕНИЯ СИСТЕМЫ ЭСКРОУ-СЧЕТОВ	712
Жаксымуратов Казбек Раджович	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	717
Nurullayev Baxrom Botirovich	
XIZMATLAR SOHASI RIVOJIDA DAROMADLARNING INKLYUZIV O'SISHI, KAMBAG'ALLIK DARAJASI TUSHISHINING MUHIM OMILIDIR.....	724
Saparov Murod Irgashovich	
BOZOR MUNOSABATLARI RIVOJLANISHI SHAROITIDA SOLIQ TIZIMINING DOLZARB MASALALARI.....	728
Umurzak Rajabov	
TIJORAT BANKLARIDA RESURS BAZASI SHAKLLANISHINING RIVOJLANISH TENDENSIYALARI	734
Bolibekov Shahboz Baxodir o'g'li	
OLIY TA'LIM VA ISHLAB CHIQARISH KORXONALARI O'RTASIDAGI INNOVATSION HAMKORLIK	741
Uzaydullayev Sherzod Shukurullayevich	

QURILISH TARMOG'IDA KICHIK VA YIRIK KORXONALAR IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA INVESTITSION-INNOVATSION MEXANIZMLARNI TAKOMILLASHTIRISH.....	744
Axmedova Nilufar Shuxratovna	
КЛЮЧЕВЫЕ ЛИЧНОСТНЫЕ КАЧЕСТВА ПЕДАГОГА КАК ФАКТОРЫ РАЗВИТИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ.....	750
Киличева Феруза Бешимовна	
NEYROPSIXOLINGVISTIKADA INVERSIV GAP KONSTRUKSIYALARINING FUNKSIONAL XUSUSIYATLARI	755
Tuyboyeva Shakhnoza	
ROLE OF MODERN MODELS IN REGIONAL PRODUCTION MANAGEMENT	758
Abdullayev Muzaffar Abdujabbarovich	
HUDUDIY BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI MONITORING TIZIMINING AHAMIYATI.....	761
Karimova Shirin Zoxid qizi	

HUDUDIIY BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI MONITORING TIZIMINING AHAMIYATI

Karimova Shirin Zoxid qizi

Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
Raqamli iqtisodiyot kafedrası i.f.f.d., dotsenti

Annotatsiya. Ushbu maqolada hududiy boshqaruv samaradorligini oshirishda raqamli monitoring tizimlarining ahamiyati tahlil qilinadi. Raqamli texnologiyalarni joriy etish orqali hududiy boshqaruv organlari qaror qabul qilish jarayonlarini tezlashtirish, resurslardan samarali foydalanish va aholining ehtiyojlarini yanada samarali qondirish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Tadqiqot natijalari hududiy boshqaruvda tizimlarning integratsiyalashuvi, real vaqt rejimida ma'lumotlarni kuzatish va tahlil qilish, shaffoflik hamda ijro intizomini oshirish imkoniyatlarini ko'rsatadi. Maqolada adabiyotlar tahlili asosida raqamli monitoring tizimlarining texnologik, strategik va amaliy ahamiyati yoritilib, hududiy boshqaruv samaradorligini oshirishga qaratilgan aniq tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: hududiy boshqaruv, raqamli monitoring tizimi, samaradorlik, integratsiyalashgan tizimlar, resurslarni boshqarish, API, blokcheyn, sun'iy intellekt (AI), real vaqt rejimida budget monitoringi, katta ma'lumotlar (big data).

Abstract. This article analyzes the importance of digital monitoring systems in improving the effectiveness of territorial governance. The implementation of digital technologies enables public authorities to accelerate decision-making processes, optimize resource utilization, and better address the needs of citizens.

The study highlights the potential of system integration, real-time data monitoring and analysis, and the enhancement of transparency and administrative discipline in territorial governance. Based on a comprehensive literature review, the technological, strategic, and practical significance of digital monitoring systems is examined, and recommendations are proposed to improve the effectiveness of territorial governance.

Keywords: territorial governance, digital monitoring system, effectiveness, integrated systems, resource management, API, blockchain, artificial intelligence (AI), real-time budget monitoring, big data.

Аннотация. В данной статье анализируется значение цифровых мониторинговых систем в повышении эффективности территориального управления. Внедрение цифровых технологий позволяет органам управления ускорить процессы принятия решений, повысить эффективность использования ресурсов и более полно удовлетворять потребности населения.

Результаты исследования демонстрируют возможности интеграции систем, мониторинга и анализа данных в режиме реального времени, а также повышения прозрачности и исполнительской дисциплины в территориальном управлении. На основе анализа научной литературы раскрыто технологическое, стратегическое и практическое значение цифровых мониторинговых систем, а также предложены рекомендации по повышению эффективности территориального управления.

Ключевые слова: территориальное управление, цифровая мониторинговая система, эффективность, интегрированные системы, управление ресурсами, API, блокчейн, искусственный интеллект (AI), мониторинг бюджета в реальном времени, большие данные (big data).

KIRISH

Bugungi kunda jahon miqyosida boshqaruv jarayonlarini takomillashtirishda raqamli texnologiyalardan keng foydalanilmoqda. Davlat boshqaruvi tizimida axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini joriy etish orqali samaradorlikni oshirish, boshqaruv jarayonlarini tezlashtirish hamda shaffoflikni ta'minlash ustuvor vazifalardan biri hisoblanadi. Ayniqsa, hududiy boshqaruv tizimida qaror qabul qilish jarayonining aniqligi va tezkorligi hududlarning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Shu bois zamonaviy boshqaruvda raqamli monitoring vositalaridan foydalanish tobora dolzarb ahamiyat kasb etmoqda.

Hududiy boshqaruvda turli sohalarga oid ma'lumotlarni o'z vaqtida yig'ish, tahlil qilish va ular asosida samarali qarorlar qabul qilish muhim ahamiyatga ega. An'anaviy boshqaruv usullarida ushbu jarayonlar ko'pincha ko'p vaqt talab qiladi hamda ayrim holatlarda ma'lumotlarning aniqligi yetarli darajada bo'lmasligi mumkin. Raqamli monitoring tizimlari esa ma'lumotlarni tezkor yig'ish, qayta ishlash va tahlil qilish imkonini berib, boshqaruv organlariga hududdagi real holatni aniq va ishonchli baholash imkoniyatini yaratadi. Natijada boshqaruv samaradorligi oshadi, resurslardan foydalanish yanada oqilona tashkil etiladi.

Shu nuqtai nazardan, hududiy boshqaruv samaradorligini oshirishda raqamli monitoring tizimlarining o'rni va ahamiyatini o'rganish muhim ilmiy-amaliy masalalardan biri hisoblanadi. Mazkur maqolada hududiy boshqaruvda raqamli monitoring tizimlarining ahamiyati, hududiy samaradorlik ko'rsatkichlarini raqamli vositalar orqali baholash imkoniyatlari, qaror qabul qilish jarayonini takomillashtirishdagi roli hamda ushbu tizimlarni joriy etish jarayonida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan omillar va ularni samarali hal etish yo'llari tahlil qilinadi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Hududiy boshqaruv samaradorligini oshirish va hududiy rivojlanishni qo'llab-quvvatlashda raqamli monitoring tizimlarining ahamiyati bugungi kunda tobora ortib bormoqda. Global va milliy iqtisodiy transformatsiya sharoitida qaror qabul qilish tezligi, resurslardan samarali foydalanish hamda shaffoflik darajasi hududiy boshqaruv sifatini belgilovchi asosiy omillardan biri hisoblanadi. Shu nuqtai nazardan, zamonaviy ilmiy tadqiqotlarda raqamli monitoring tizimlarining imkoniyatlari keng yoritilmoqda.

Xususan, Shamsiddin o'g'li A. A. va Nazarovna X. L. tadqiqotlarida raqamli texnologiyalarni joriy etish orqali O'zbekiston iqtisodiyotining barqaror o'sishini ta'minlash, hududiy boshqaruv jarayonlarida ma'lumotlarni real vaqt rejimida kuzatish va tahlil qilish imkoniyatlarini kengaytirish orqali samaradorlikni oshirish mumkinligi asoslab berilgan. Mualliflar fikricha, bu yondashuv hududiy boshqaruv organlariga tezkor va asosli qarorlar qabul qilish, resurslardan optimal foydalanish hamda budjet ijrosini samarali nazorat qilish imkonini yaratadi [1].

Shuningdek, Tsurkan M. V., Liubarskaia M. A. va Silchenko A. P. tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda raqamli monitoring tizimlarini hududiy davlat boshqaruvi integratsiya qilishning ahamiyati tahlil qilingan. Ular texnologik transformatsiya sharoitida bunday tizimlar hududiy rivojlanish ko'rsatkichlarini doimiy kuzatish, tahlil qilish va boshqaruv qarorlarini optimallashtirishda muhim vosita ekanligini ta'kidlaydi. Real vaqt rejimida ma'lumotlarni qayta ishlash va integratsiyalashgan tizimlardan foydalanish shaffoflikni oshiradi hamda hududiy boshqaruv sifatini sezilarli darajada yaxshilashga xizmat qiladi [2].

Ravshanbek o'g'li H. M. va Shohbozbek E. esa davlat boshqaruvida raqamli transformatsiya jarayonlarini falsafiy jihatdan tahlil qilib, raqamli monitoring tizimlarining nafaqat texnologik, balki ma'muriy va tashkiliy samaradorlikni oshirishdagi rolini asoslab beradi. Ular ushbu tizimlarning inson resurslarini boshqarish, qaror qabul qilish sifatini oshirish va ijro intizomini mustahkamlashdagi ahamiyatini alohida qayd etadi [3].

Ibragimov B. tadqiqotida esa hududiy iqtisodiyotni raqamli texnologiyalar asosida boshqarish orqali samaradorlikni oshirish bo'yicha amaliy yondashuvlar keltirilgan. Muallif raqamli monitoring tizimlarining hududiy resurslardan foydalanish samaradorligini oshirish, budjet ijrosini takomillashtirish, fuqarolar murojaatlarini tezkor ko'rib chiqish hamda hududiy rivojlanish strategiyalarini izchil amalga oshirishdagi ijobiy ta'sirini asoslab beradi [4].

Umuman olganda, tahlil qilingan ilmiy manbalar hududiy boshqaruv samaradorligini oshirishda raqamli monitoring tizimlarining texnologik, strategik va tashkiliy ahamiyatini kompleks tarzda yoritadi. Shu bilan birga, ushbu tizimlarni joriy etish va integratsiyalash jarayonida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan omillarni samarali hal etish zarurligini ko'rsatadi. Natijada hududiy boshqaruv sifatini oshirish uchun tizimli, shaffof va raqamlashtirilgan yondashuvni keng qo'llash muhim ilmiy-amaliy vazifa sifatida namoyon bo'ladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda hududiy boshqaruv samaradorligini oshirishda raqamli monitoring tizimining ahamiyatini aniqlash maqsadida kompleks metodologik yondashuv qo'llanildi. Avvalo, an'anaviy boshqaruv usullari bilan

raqamli monitoring tizimlari o'rtasidagi farqlar qiyosiy tahlil asosida o'rganildi. Ushbu jarayonda statistik ma'lumotlar va amaliy tajriba asosida turli hududlardagi boshqaruv tizimlari tahlil qilindi.

Tadqiqot doirasida Toshkent shahri, Farg'ona, Samarqand va Andijon viloyatlarida raqamli monitoring tizimining samaradorlik ko'rsatkichlari o'zaro solishtirildi. Mazkur ko'rsatkichlar orqali raqamli texnologiyalarning boshqaruv samaradorligiga ta'siri baholandi.

Olingan natijalar statistik tahlil usullari hamda ekspert baholari asosida umumlashtirildi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, raqamli monitoring tizimlarini joriy etish hududiy boshqaruv samaradorligini sezilarli darajada oshirish, qaror qabul qilish jarayonini tezlashtirish va resurslardan samarali foydalanishni ta'minlash imkonini beradi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Hududiy boshqaruv jarayonlari murakkab va ko'p qirrali tizim bo'lib, unda iqtisodiyot, sog'liqni saqlash, ta'lim, infratuzilma hamda ijtimoiy xizmatlar o'zaro uzviy bog'liq holda faoliyat yuritadi. An'anaviy boshqaruv usullarida hududiy ko'rsatkichlarni kuzatish, ma'lumotlarni yig'ish va tahlil qilish jarayonlari ko'pincha ko'p vaqt talab etadi hamda ayrim hollarda ma'lumotlarning aniqligi yetarli darajada bo'lmasligi mumkin.

Shu nuqtai nazardan, raqamli monitoring tizimlari hududiy boshqaruv samaradorligini oshirishda muhim vosita sifatida namoyon bo'ladi. Mazkur tizimlar yordamida boshqaruv organlari hududdagi asosiy ko'rsatkichlarni real vaqt rejimida kuzatish, resurslar taqsimotini optimallashtirish va tezkor boshqaruv choralari ko'rish imkoniyatiga ega bo'ladi. Masalan, aholi soni, ijtimoiy xizmatlardan foydalanish darajasi, transport oqimi hamda infratuzilma holati kabi ma'lumotlar avtomatlashtirilgan tarzda yig'ilib, tahlil qilinadi va vizual shaklda taqdim etiladi. Bu esa qaror qabul qilish jarayonining aniqligi va asoslanganligini oshiradi.

Hududiy boshqaruv samaradorligini baholashda turli ko'rsatkichlar tizimidan foydalaniladi. Ushbu ko'rsatkichlar hududning iqtisodiy rivojlanish darajasi, aholi turmush sharoiti, ijtimoiy xizmatlar sifati hamda infratuzilma rivojlanganligini aks ettiradi. Raqamli monitoring tizimlari ushbu ko'rsatkichlarni muntazam ravishda yig'ish va tahlil qilish orqali hududiy rivojlanish jarayonlarini kompleks va aniq baholash imkonini yaratadi.

Xususan, iqtisodiy samaradorlikni baholashda hududdagi sanoat ishlab chiqarish hajmi, kichik biznes subyektlari soni, yangi ish o'rinlari yaratish ko'rsatkichlari kabi indikatorlar muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu ma'lumotlar asosida hududiy iqtisodiy rivojlanish darajasi aniqlanadi va strategik boshqaruv qarorlarini ishlab chiqish uchun zarur asos yaratiladi (1-jadval).

1-jadval. Hududiy boshqaruvda an'anaviy va raqamli monitoring taqqoslanishi[5]

Ko'rsatkichlar	An'anaviy usul (o'rtacha vaqt/xarajat)	Raqamli monitoring (o'rtacha vaqt/xarajat)	Yaxshilanish (%)	Misol viloyat
Ma'lumot yig'ish	30 kun / 5 mln so'm	2 kun / 500 ming so'm	93%	Toshkent viloyati
Shaffoflik darajasi	40%	95%	138%	Farg'ona viloyati
Korrupsiya holatlari	15 ta/yil	3 ta/yil	80%	Samarqand viloyati
Resurs tejash	10%	35%	250%	Andijon viloyati

Jadval tahlili hududiy boshqaruv jarayonlarida an'anaviy usullar va raqamli monitoring tizimlari o'rtasida sezilarli samaradorlik farqlari mavjudligini ko'rsatadi. Keltirilgan ma'lumotlarga ko'ra, raqamli texnologiyalarni joriy etish boshqaruv samaradorligini keskin oshirgan. Xususan, ma'lumotlarni yig'ish jarayonida an'anaviy usulda o'rtacha 30 kun va 5 mln so'm xarajat talab etilgan bo'lsa, raqamli monitoring tizimi orqali bu jarayon atigi 2 kun va 500 ming so'mda amalga oshirilmoqda. Bu esa vaqt va moliyaviy resurslar samaradorligining taxminan 93 foizga oshganini anglatadi.

Hududlar kesimida ham ijobiy natijalar kuzatilmoqda. Masalan, Farg'ona viloyatida shaffoflik darajasi 40 foizdan 95 foizga oshgan bo'lib, bu boshqaruv jarayonlarining ochiqqligi va hisobdorligi sezilarli darajada kuchayganini ko'rsatadi. Shuningdek, korrupsiya holatlar an'anaviy tizimdagi yiliga 15 tadan raqamli monitoring tizimida 3 tagacha kamaygan, ya'ni 80 foizlik ijobiy natija qayd etilgan. Samarqand viloyatida ham shunga o'xshash tendensiyalar kuzatilib, raqamli nazorat mexanizmlarining samaradorligi amalda tasdiqlangan. Resurslardan foydalanish samaradorligi esa 10 foizdan 35 foizgacha oshgan bo'lib, bu hududiy boshqaruvda iqtisodiy samaradorlikning sezilarli yaxshilanganini ko'rsatadi.

Raqamli monitoring tizimlari orqali ma'lumotlar muntazam yangilanib boradi va ularning o'zgarish tendensiyalari tizimli ravishda tahlil qilinadi. Bu esa hududiy iqtisodiy rivojlanishning qaysi yo'nalishlari samarali ekanini aniqlash imkonini beradi. Bundan tashqari, ijtimoiy sohalar samaradorligini baholashda ham ushbu tizimlar muhim rol o'ynaydi. Jumladan, ta'lim sohasida o'quvchilar soni, ta'lim sifati va bitiruvchilarning bandlik darajasi kabi ko'rsatkichlar monitoring qilinadi. Sog'liqni saqlash tizimida esa tibbiy xizmatlardan foydalanish

darajasi, tibbiyot xodimlari soni va davolash samaradorligi kabi indikatorlar tahlil qilinadi. Ushbu ma'lumotlarning tizimli yig'ilishi hududiy boshqaruv organlariga muammoli yo'nalishlarni aniqlash va ularga nisbatan aniq choralar ishlab chiqish imkonini yaratadi.

Raqamli monitoring tizimi yordamida hududiy ko'rsatkichlar nafaqat alohida hudud kesimida, balki hududlararo taqqoslash asosida ham baholanadi. Bu esa rivojlanish darajasi yuqori bo'lgan hududlarni aniqlash, shuningdek, qo'shimcha e'tibor talab etiladigan hududlar bo'yicha samarali strategiyalar ishlab chiqishga xizmat qiladi.

Hududiy boshqaruvda qaror qabul qilish jarayoni mavjud ma'lumotlarning to'liqligi va aniqligiga bevosita bog'liq. Ma'lumotlarning yetarli emasligi yoki kechikib kelishi boshqaruv qarorlarining samaradorligiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Raqamli monitoring tizimlari esa ushbu muammoni samarali hal etishga xizmat qiladi. Bunday tizimlar orqali hududdagi ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlar real vaqt rejimida kuzatiladi, bu esa boshqaruv organlariga vaziyatni tezkor va aniq baholash imkonini beradi. Masalan, infratuzilma muammolari, transport tirbandligi yoki kommunal xizmatlar bilan bog'liq masalalar tizim orqali tez aniqlanib, ularni bartaraf etish bo'yicha tezkor choralar ko'riladi (2-jadval).

2-Jadval. Raqamli monitoring joriy etish jarayonining muammolari, yechimlari va natijalari¹

Muammo yo'nalishi	Joriy etilishga qadar	Raqamli yechimlar	Yoritgich	Natija 2025 yil
Internet infra tuzilmasi	45% qamrov (3G)	5G stantsiyalar + optik tola	18 oy	92% qamrov 5G
Xodimlar malakasi	32% raqamli savod	5000+ xodimga IT-kurslar	9 oy	78% raqamli savod
Kiberxavfsizlik	12 katta hujum/yil	Blockchain+AI monitoring	12 oy	2 hujum/yil
Ma'lumotar sinxronizatsiyasi	3 format (Excel, PDF)	API+Big Data platformasi	6 oy	1 format JSON
Budjet taqsimoti	25% samarasiz sarf	Real-time budjet tracking	15 oy	8% samarasiz sarf
Aholiga xizmat	18 kun kutish	E-Hudud mobil ilovasi	8 oy	2 soat javob

Shuningdek, raqamli monitoring tizimlari mavjud statistik ma'lumotlar asosida prognozlash imkonini ham yaratadi. Turli variantlar bo'yicha tahlillar o'tkazilib, eng maqbul qaror variantlari tanlanadi. Bu esa resurslardan samarali foydalanish va hududiy rivojlanish jarayonlarini barqaror tashkil etishga xizmat qiladi.

Biroq, raqamli monitoring tizimlarini joriy etish jarayoni ayrim omillar bilan bog'liq bo'lishi mumkin. Xususan, ayrim hududlarda texnologik infratuzilmaning yetarli darajada rivojlanmaganligi tizimlarning to'liq joriy etilishiga ta'sir ko'rsatishi mumkin. Internet tezligining pastligi yoki texnik vositalarning yetishmasligi monitoring samaradorligini cheklashi mumkin. Shuningdek, ma'lumotlar sifati ham muhim omillardan biri hisoblanadi. Tizimga kiritilayotgan ma'lumotlarning to'liqligi va aniqligini ta'minlash uchun yagona standartlarni joriy etish va ularni muntazam nazorat qilish zarur.

Kadrlar salohiyati ham muhim omil hisoblanadi. Raqamli tizimlardan samarali foydalanish uchun mutaxassislarning zamonaviy axborot texnologiyalarini chuqur bilishi talab etiladi. Shu bois hududiy boshqaruv organlarida faoliyat yuritayotgan xodimlar uchun muntazam malaka oshirish va qayta tayyorlash dasturlarini tashkil etish muhimdir.

Umuman olganda, raqamli infratuzilmani rivojlantirish, axborot tizimlarini integratsiyalash va inson kapitalini mustahkamlashga qaratilgan kompleks chora-tadbirlar raqamli monitoring tizimlarining samarali ishlashini ta'minlaydi hamda hududiy boshqaruv samaradorligini yanada oshirishga xizmat qiladi.

2025-yilga mo'ljallangan raqamli transformatsiya loyihalari infratuzilma, kadrlar malakasi, kiberxavfsizlik, ma'lumotlar sinxronizatsiyasi, budjet boshqaruvi hamda aholiga xizmat ko'rsatish sohalarida sezilarli o'zgarishlarni ko'zda tutadi.

Hozirda 45% qamrovga ega bo'lgan 3G infratuzilmasi 18 oy ichida 5G va optik tolali aloqaga almashtiriladi, bu esa 92% qamrovni ta'minlaydi.

Kadrlar malakasini oshirish uchun 5000 dan ortiq xodim IT-kurslarga jalb qilinadi va natijada raqamli savodxonlik darajasi 78% ga yetadi.

Kiberxavfsizlik sohasida blockchain va sun'iy intellekt asosidagi monitoring tizimlari yordamida yillik hujumlar soni 12 tadan 2 tagacha kamayadi.

Ma'lumotlarni sinxronlashtirish API va Big Data platformalari orqali yagona JSON formatiga o'tkaziladi.

Budjet monitoringi real vaqt rejimida kuzatiladi va samarasiz xarajatlar 8% ga qisqaradi.

1 Muallif ishlanmasi

Aholiga xizmat ko'rsatish "E-Hudud" mobil ilovasi yordamida tezlashib, murojaatlarga javob berish vaqti 18 kundan 2 soatgacha qisqaradi.

Shu tariqa, raqamli yechimlarni joriy etish orqali samaradorlik oshadi va xizmatlar sifati yaxshilanadi, bu esa mamlakatning raqamli infratuzilmasini rivojlantirishga muhim hissa qo'shadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Hududiy boshqaruvda raqamli monitoring tizimlarining joriy etilishi boshqaruv samaradorligini sezilarli darajada oshiradi. Raqamli tizimlar an'anaviy usullarga nisbatan tezkor, aniq va samarali ma'lumotlarni taqdim etadi, bu esa qaror qabul qilish jarayonini yengillashtiradi.

Bunday tizimlar yordamida hududdagi ijtimoiy, iqtisodiy va infratuzilma ko'rsatkichlarini doimiy ravishda kuzatish hamda tahlil qilish imkoniyati yaratiladi. Natijada boshqaruv organlari real vaqt rejimida mavjud muammolarni aniqlash va ularni bartaraf etish bo'yicha tezkor choralar ko'rish imkoniyatiga ega bo'ladi.

Shu bilan birga, raqamli tizimlarni to'liq joriy etish bir qator omillarni takomillashtirishni talab qiladi. Jumladan, texnologik infratuzilmani rivojlantirish, ma'lumotlar sifati va ishonchliligini oshirish hamda kadrlar tayyorgarligini kuchaytirish muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu yo'nalishlarda tizimli ishlarni amalga oshirish orqali hududiy boshqaruvni modernizatsiya qilish va uning samaradorligini yanada oshirish mumkin.

Raqamli monitoring tizimi, shuningdek, resurslardan oqilona foydalanishni ta'minlash va aholiga ko'rsatilayotgan xizmatlar sifatini yaxshilashda muhim omil hisoblanadi.

Shu bois, raqamli tizimlarning keng joriy etilishi hududiy boshqaruvni yanada samarali, ochiq va zamonaviy shaklga keltirishning muhim vositasi sifatida namoyon bo'ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Shamsiddin o'g'li, A. A., & Nazarovna, X. L. (2026). Raqamli texnologiyalarni joriy etish orqali O'zbekiston iqtisodiyotining barqaror o'sishini ta'minlash. IIm-fan yangiliklari konferensiyasi, 14(1), 272–277.
2. Tsurkan, M. V., Liubarskaia, M. A., & Silchenko, A. P. (2020, May). Integration of monitoring systems in the public administration of the region under the conditions of technological transformation. In: 2nd International Scientific and Practical Conference "Modern Management Trends and the Digital Economy: From Regional Development to Global Economic Growth" (MTDE 2020) (pp. 689–693). Atlantis Press.
3. Ravshanbek o'g'li, H. M., & Shohbozbek, E. (2025). Davlat boshqaruvida raqamli transformatsiya jarayonlari va ularning ijro intizomiga ta'sirining falsafiy tahlili. Shokh Library, 1(10).
4. Ibragimov, B. Hududiy iqtisodiyotni raqamli texnologiyalar asosida boshqaruv samaradorligini oshirish. Green Economy and Development, 3(10), 667156.
5. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. Hududiy raqamli monitoring KPI'lari bo'yicha ochiq ma'lumotlar asosida muallif tomonidan tuzilgan.

muhandislik **& iqtisodiyot**

ijtimoiy-iqtisodiy, innovatsion texnik,
fan va ta'limga oid ilmiy-amaliy jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir Alibekov

Sahifalovchi va dizayner: Abdurahmon Qurbonov

2026. № 3

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Muhandislik va iqtisodiyot" jurnali 26.06.2023-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№S-5669245 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №095310.

**Manzilimiz: Toshkent shahri Yunusobod
tumani 15-mavze 19-uy**

+998 93 718 40 07

<https://muhandislik-iqtisodiyot.uz/index.php/journal>

t.me/yait_2100